

Bratislava, 21. decembra 2020

Tlačová správa

Neobmedzujte transparentnosť, súťaž ani verejnú kontrolu zákaziek!

Protikorupčné mimovládne organizácie podávajú k návrhu novely zákona o verejnom obstarávaní zásadné pripomienky, vyzývajú občanov k podpisom

Novela pravidiel pre verejné obstarávanie predložená Úradom podpredsedu vlády SR zužuje priestor pre verejnú kontrolu zákaziek a výrazne zväčšuje možnosti politikov či úradníkov prideliť zákazky vopred vybraným firmám. Tento návrh zvyšuje riziko korupcie a klientelizmu pri zhruba dvetisíc zákazkách za miliardu eur ročne. Súčasná vláda pritom vo svojom programe sľubuje korupciu potláčať.

Po analýze návrhu novely zákona o verejnom obstarávaní to konštatujú Transparency International Slovensko, Nadácia Zastavme korupciu, Slovensko.Digital, Aliancia Fair-play a Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy. Tieto protikorupčné organizácie od dnes zbierajú podpisy pod hromadnú pripomienku, ktorá by prinútila predkladateľa návrhu s nimi ich pripomienky prediskutovať. Doposiaľ totiž nebol podpredseda vlády Štefan Holý ani len ochotný sa s mimovládkami na túto tému stretnúť.

„Vláda nemôže zrýchľovať nákupy a čerpanie eurofondov tak, že otvorí priestor na ich rozkrádanie. Najlepšie by bolo, keby vláda tento návrh stiahla úplne," hovorí Zuzana Petková z Nadácie Zastavme korupciu. „Je nemysliteľné, aby sa „revolúcia“ v štátnych nákupoch, ktorá sa dotkne tisícok úradov a desaťtisícov podnikateľov robila bez širšej diskusie a komplexnej analýzy súčasného stavu," tvrdí Gabriel Šípoš z Transparency.

TIS, NZK, SD, AFP a INEKO navrhujú, aby sa takzvané podlimitné zákazky nevyňali zo zákona a tak sa nezvyšovala úroveň hodnoty, do ktorej možno zadať zákazky bez centrálného zverejňovania kritérií, súťažných podkladov, zápisníc z vyhodnotenia ponúk či samotných ponúk uchádzačov. Znížená transparentnosť v dostupnosti informácií by mala kvôli nižšej súťaživosti tendrov negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, ale kvôli vyššiemu počtu

predražených nákupov aj na verejné financie. Plánované referencovanie cien či zverejňovanie faktúr sú síce kroky vítané, ale vzhľadom na ostatné kroky by celkové zúženie transparentnosti tendrov nezvrátili.

Organizácie tiež navrhujú neznižovať povinnú archiváciu dokumentov z obstarávaní z aktuálnych desať na päť rokov, nebrať Úradu pre verejné obstarávanie (ÚVO) právo žiadať od obstarávateľov kompletnú dokumentáciu k zákazkám a od orgánov činných v trestnom konaní získať informácie týkajúce sa nimi kontrolovaných tendrov. Inak hrozí oslabenie kontroly priebehu zákaziek zo strany tak verejnosti, ako aj ÚVO.

„Postavenie ÚVO pri kontrole tendrov musí byť silnejšie a nezávislejšie ako dnes, čo je v protiklade k vládnomu návrhu,“ konštatuje Peter Goliaš z INEKO. Peter Kulich za Slovensko.digital dodáva: " Návrh novely vnímame kriticky, nakoľko v minimálnej miere rieši potreby pre nákup IKT a vytvára priestor pre nekalé praktiky a obmedzuje verejnú kontrolu. Implementáciu informačného systému pre referenčné ceny považujeme za ťažko realizovateľnú. Žiadame preto legislatívny proces zastaviť a konečne otvoriť odbornú diskusiu zo strany vicepremiéra Holého."

Občania môžu podporiť iniciatívu mimovládok svojim podpisom na stránke <https://transparency.sk/sk/pripomienka>

Hromadnú pripomienku plánujú organizácie zaslať do konca roka.

Gabriel Šípoš, Transparency International Slovensko

Zuzana Petková, Nadácia Zastavme korupciu

Peter Kulich, Slovensko.Digital

Peter Goliaš, Inštitút INEKO

Peter Kunder, Aliancia Fair-play